

§ 495

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle varavaltuutettu Coel Thomasin ym. valtuustoaloitteesta, jossa ehdotetaan 24 h metro -selvityksen tekemistä

HEL 2022-007405 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. HSL suunnittelee liikenteen ja tilaa joukkoliikennepalvelut operaattoreilta. Metroliikenteen osalta HSL tilaa liikenteen tuotannon Helsingin kaupungin liikennelaitokselta (HKL), joka tuottaa sen yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n (Kaupunkiliikenneyhtiö) kanssa. Päätös metron yöliikenteen lisäämisestä kuuluu HSL:n toimivaltaan ja siten myös valtuustoaloitteen ehdotuksen tutkiminen on ennen kaikkea HSL:n asia.

Metron liikennöintiajan jatkamisesta on tehty aloitteita aiemminkin. HSL toteutti Helsingin kaupungin pyynnöstä 15.11.2013 alkaen reilun vuoden kestäneen kokeilun, jonka aikana perjantain ja lauantain jälkeisinä öinä metroa liikennöitiin klo 1.30 asti. Kokeilun ensimmäisen puolen vuoden kokemuksista HSL totesi seuraavaa. ”Kokeilun aikana kerättiin tietoa sekä metrosta että busseista. Selvityksissä havaittiin viikonlopun yöliikenteestä se, että matkustajamäärä vähenee klo 22–02 ja nousee sitten klo 3–4.30. Tämä ei ole taloudellista joukkoliikennettä, koska metron kapasiteetti on suuri ja asemien ylläpitotunnit kalliita. Yömetrolle riittävä matkustajamäärä saavutetaan viikonloppuisin pikkujoulukaudella marras-joulukuussa sekä joinakin erityisinä öinä kuten uutena vuotena ja vappuna. Tuolloin metron liikennöinti vähentää busseilla liikennöitävien N-linjojen kaksoislähtöjen tarvetta, joten metroa on järkevää liikennöidä klo 23.30–1.30 välisenä aikana.” Kuukausittaiset yömetron matkustajamäärät vuonna 2014 vaihtelivat 25 000 - 45 000 matkustajan välillä.

Koronapandemia vaikutti voimakkaasti joukkoliikenteen käyttöön. Palautuminen joukkoliikenteen pariin on alkanut vähitellen, mutta matkustajamäärän ennustetaan jäävän pitkäaikaisesti pienemmäksi kuin ennen pandemiaa. Joukkoliikenteen matkustajamäärän arvioidaan kuitenkin alitavan vielä vuonna 2025 ennätysvuoden 2019 matkustajamäärän noin yhdeksällä prosentilla.

Koronan myötä joukkoliikenne on joutunut kustannuskriisiin. HSL on koronan myötä joutunut tekemään säästötoimenpiteenä leikkauksia joukkoliikenteen palvelutasoon. HSL:n mahdollisuudet palvelutason nostamiseen lähivuosina ovat hyvin rajalliset. HSL:n kaudelle 2023–2025 asetettu lipputulotavoite sisältää paineita lippujen hintojen korotuksille, jotta HSL:n talous saadaan tasapainoon.

Metroasemien läheisyydessä sekä Helsingissä että Espoossa asuu tuhansia asukkaita enemmän kuin ennen Länsimetron avautumista edellisen yömetrokokeilun aikaan. Länsimetron toinen vaihe lisää tätä määrää edelleen merkittävästi. Metron liikennöintiajan pidentäminen vaikuttaisi erityisesti näiden ihmisten yölliseen liikkumiseen. Yöllinen matkustamistarve hoidetaan nykyisin bussiliikenteellä, jolla pystytään tarjoamaan riittävää palvelua myös muualle kuin metroasemien välittömään läheisyyteen.

Metron liikennöintiajan kasvattaminen lisäisi joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksia. Suuria säästöjä ei tässä yhteydessä todennäköisesti ole saatavissa korvautuvasta bussiliikenteestä, koska metrolinjan tarvitsee aina tuekseen bussiliikennettä, jotta joukkoliikenteen palvelutaso pysyisi kohtuullisena myös muualla kuin metroasemien läheisyydessä. Liikennöinnin lisäkustannusten lisäksi metron laajempi liikennöinti aika aiheuttaa haasteita ja lisäkustannuksia myös radan kunnossapidolle.

Metron liikennöintiajan jatkamisen lisäarvoon matkustajille vaikuttaa metroasemien vaikutuspiirissä asuvien asukkaiden kasvava määrä. Yöliikennöinti kuitenkin lisäisi joukkoliikenteen järjestämisen kustannuksia. Joukkoliikenteen nykyisen taloustilanteen näkökulmasta katsoen ehdotettu selvitys metron liikennöintiajan lisäämiseksi ei ole juuri nyt ajan-kohtainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 01.06.2022 Thomas Coel 24h metro -selvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Varavaltuutettu Coel Thomas ja 31 muuta valtuutettua ovat tehneet 1.6.2022 seuraavan valtuustoaloitteen:

"24h metro -selvitys

Metro ei kulje nyt tarpeeksi pitkään etenkin viikonloppuisin. Tampereen ratikka, joka muistuttaa reitiltään ja nopeudeltaan Helsingin metroa, kulkee viikolla 22h ja viikonloppuisin 24h. Kööpenhaminan metro kulkee 24/7. Tähän suuntaan pitäisi kehittää myös Helsingin metroa. Kaupungin tulisi tästä syystä selvittää paljon tämä maksaisi ja minkälaisissa olosuhteissa se olisi järkevää.

Selvityksessä voisi arvioida myös erilaisia askeleita kohti 24h metroa, kuten erilaiset skenaariot pidennetylle liikennöinnille etenkin viikonloppuisin ja kuinka paljon yhden lisäliikennöintitunnin kustannusolisi suhteessa todennäköiseen käyttäjämäärään huomioiden myös bussiliikenteen tarpeen väheneminen.

Junat ja raitiovaunut kulkevat pidempään kuin metro, mikä laittaa esim. Itä-Helsingin, Lauttasaaren ja Espoon erilaiseen asemaan julkisen liikenteen suhteen kuin kantakaupungin, ja Pohjois-Helsingin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että metron liikennöinnin pidentämisestä ympärivuorokautiseksi tehdään kattava selvitys."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 7.9.2022 mennessä. Lausunnon antamiseen on pyydetty ja saatu viikko lisäaikaa, joten määräaika on 14.9.2022. Asiasta on pyydetty lausunnot myös HKL:ltä ja HSL:ltä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

13.09.2022

Asia/19

1 Valtuustoaloite 01.06.2022 Thomas Coel 24h metro -selvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 06.09.2022 § 460